

Mag. Bernardka Sopčič, Barbara Hudoklin, Sabina Posedel in Tatjana Kroflič, Osnovna šola in vrtec Polzela

SOOČANJE Z NASILJEM V OSNOVNI ŠOLI IN VRTCU TER POSTOPANJE V PREPOZNAVANJU IN REŠEVANJU NASILJA

Tako kot v vsakdanjem življenju se tudi v osnovni šoli in vrtcu vsakodnevno soočamo z različnimi situacijami, saj so lahko odnosi, ki jih razvija skupina ljudi, kot so odraščajoči učenci ali otroci v šolskih in vrtčevskih oddelkih, glede na njihovo naravo zelo različni. Ker s sabo v šolo ali vrtec tako otroci kot tudi zaposleni prinašamo različne življenjske in vedenjske vzorce, ki jih pridobimo doma in jih obarvamo še s svojimi pričakovanji, potrebami in cilji, je zagotovo le vprašanje časa, kdaj se v naših medsebojnih odnosih razvijejo tudi situacije, ki lahko vodijo v nasprotja, ta pa preidejo tudi v skrajnosti, kot je nasilje v različnih oblikah.

Že v vrtcu se na neki način soočamo z nasiljem, saj si že najmlajši član skupnosti zaradi svojih potreb ustvarja okolje, ki je podrejeno njegovemu – išče svoj prostor v skupini in se socializira na svoj način –, občasno tudi s pomočjo idealov, vzorcev, doživetih in spoznanih v lastni družini. Prav ti so lahko že strašljivo nasilni. Želi si ustvariti okolje, ki bi mu omogočalo določeno ugodje. Če težav posameznika ne zmoremo in znamo prepoznati, se to skozi leta odraščanja stopnjuje tudi do te mere, da postane oseba ne le nezaželen, temveč tudi nesprijemljiva za okolico ali celo, kar je najhuje, zase. Soočamo se z nasiljem, ki ga lahko razberemo, iz že omenjenih razlogov, v odnosih otrok – otrok, starši – otrok, starši – vzgojitelj/učitelj in ne nazadnje tudi sodelavec – sodelavec. Nasilje je lahko različnih oblik – od tistih očitnih do najbolj skritih. Travme, ki jih takšna doživetja lahko puščajo, imajo velike razsežnosti in hude posledice za vse življenje.

Ker si želimo za naše otroke le najboljše, predvsem pa želimo najmlajše vzgojiti v odgovorne, strpne, družabne, a tudi svobodne državljane, sebi pa omogočiti odlično okolje za izvajanje svojega poslanstva, smo se čutili poklicane, da pristopimo k iskanju najbolj optimalnih poti za prepoznavanje in postopanje pri reševanju težav in vseh oblik nasilja že v najzgodnejšem življenjskem obdobju, kot sta zgodnje otroštvo in mladost. Prav tu še lahko omogočimo ter poskrbimo za ustrezno obravnavo, pomoč in odpravo vedenja, ki vodi v konflikte in neželene nasilne situacije. Pri tem so zagotovo vedno najpomembnejši strpna in ustrezna komunikacija na vseh (že zgoraj omenjenih) ravneh, ustrezna obravnavo in ukrepanje, obveščanje drugih institucij, pomoč in izboljšanje vedenja.

Čeprav imamo v naši šoli in vrtcu številne oblike in pomagala za razreševanje posebnih situacij oz. vedenja, kot so: inkluzivni tim strokovnjakinj za pomoč otrokom s posebnimi potrebami s psihologinjo, socialno, specialno

in inkluzivno pedagoginjo ter z mediatorkami, odlično pripravljen vzgojni načrt, jasno opredeljena pravila na različnih ravneh, mediacijo v različnih oblikah in za različne starosti, medvedka za čustveno razbremenitev otrok itd., smo začutili potrebo po novih znanjih. Potreba po izboljšavah v našem ravnanju je kljub že številnim uporabljenim in vpeljanim pristopom na naši šoli/vrtcu zrasla iz vsakodnevnih delovnih izkušenj in situacij vseh zaposlenih, ki so nas naredile v določenih primerih nevedne ali celo nemočne. Odkrili smo, da je učitelj/vzgojitelj dostikrat prepuščen trenutnemu vzgibu in lastnemu znanju, saj ga hipnost dane situacije vodi v hitro in trezno razmišljanje ter prav tako odzivanje in ravnanje. Na žalost smo ugotovili tudi, da nam pri komunikaciji in reševanju na določenih ravneh manjka pravno znanje, saj se nemalokrat zgodi, da imamo na drugi strani vase usmerjenega sogovornika, ki brani svoje ravnanje, zato da prikrije lastne težave, zmote, napake, pri tem pa obvlada še pravni jezik ali/in ima ob sebi (za sabo) odvetnika. Odkrili smo tudi, da pravila, meje, ki jih zapišemo, da lažje živimo in delamo skupaj, težje sprejemajo in prenašajo starši kot njihovi otroci. In prav ta neenotnost pri vzgajanju otrok vodi v konfliktne situacije, ki težko najdejo rešitev, če sogovorniki nimamo istega cilja.

Pri ponovno postavljenem izzivu smo bili primorani pregledati obstoječe stanje, se o težavah pogovarjati in iskati skupne rešitve. Ob dodatnih informacijah že izkušenih predavateljev, izvajalcev programa ŠR, njihove ekipe ter mreže sodelujočih šol s podobnimi težavami smo ponovno obudili znanje, ga obogatili, pripravili nove oblike in orodja, predvsem pa se o vsem (metodah, poteh, orodjih, težavah, primerih) pogovarjali ter iskali poti, primerne za naše okolje. Pri tem se je vsak med nami vprašal, v čem je močan in suveren, pri čem pa je potrebno novo znanje.

Tako sem se tudi kot ravnateljica postavila v vlogo kreativnega sogovornika in sodelavca pri reševanju nastalih situacij oz. težav. Sodelavce sem povprašala, pri čem čutijo potrebo po moji pomoči in vključevanju, ter odkrila, da kot ravnateljica lahko pomagam tako, da svojim sodelavcem omogočim čim širše možnosti za pridobivanje znanj, vedenj o ravnanju in postopanju, da razvijam okolje, v katerem se bodo tudi sami kot osebe počutili varne in sprejete, da jih pri delu podpiram, spodbujam in opozarjam ter se tudi sama vključujem v reševanje nastalih situacij. Pomagam lahko tudi pri odkrivanju možnih poti, rešitvah in postopanju ob morebitnih kršitvah pravil ter

pri obveščanju različnih institucij, ki nam lahko v dani situaciji pomagajo razumeti ter reševati določene situacije.

Opazamo tudi, da sta tedenska obravnava težav (aktivni) in redna, odkrita komunikacija med nami, otroki in starši bistveno izboljšali možnosti za strpno in uspešno reševanje težav. Vsakoletno posodabljanje vzgojnega načrta, njegova predstavitev otrokom in njihovim staršem ter dosledno upoštevanje zapisanega omogočajo seznanitev in opozarjanje na pravila, meje, ki se jih moramo držati za uspešno delo, sodelovanje in preživljanje skupnega časa.

Vse nove ugotovitve so nam znova prinesle nekaj novih znanj, orodij, oblik (razširjene time, protokole, pogovorne skupine), predvsem pa izkušnje za nadaljnje delo. V nadaljevanju predstavljamo nekaj namigov, ki nam pomagajo uspešno razreševati določene situacije in bodo morda kot primer dobre prakse v pomoč tudi kateri drugi šoli oz. vrtcu.

MEDIACIJA NA OŠ POLZELA

Bernardka Sopčič, ravnateljica

V osnovnih šolah se na žalost vedno pogosteje srečujemo z učenci iz različnih družbenih, socialnih in kulturnih okolij, razlike med njimi pa botrujejo nastanku vse večjega števila konfliktov med njimi. Tudi na OŠ Polzela smo se srečevali z različnimi vrstami konfliktov, ki so ob nepravočasni oziroma neustrezni obravnavi lahko prerasli v nasilje. To nas je vodilo v izobraževanje na področju reševanja konfliktov in k dopolnitvi vzgojnega načrta šole, v katerega smo vpeljali tudi proaktivno in preventivno dejavnost, kot je mediacija. »Mediacija je strukturiran, metodičen in zaupen proces, pri katerem nevtralna oseba (mediator) uporablja veščine poslušanja in mediacijske tehnike in tako udeležencem v sporu pomaga določiti problem in načine reševanja problema. Pomaga jim tudi pri učinkovitejši komunikaciji, razvija empatijo med nasprotnikoma ter pomaga udeležencema v sporu, da najdeta in izrazita svojo lastno rešitev problema.« (Kaplan, v Metelko Lisec, 2005) Naši začetki na področju mediacije so postopoma, z majhnimi koraki prinesli dobre rezultate v obliki zmanjšanja obsega fizičnega in verbalnega nasilja ter predvsem v večjem prevzemanju odgovornosti posameznikov za svoja dejanja.

V prvi fazi uvajanja mediacije smo imeli na šoli uvajalni seminar v šolsko mediacijo s strani Inštituta za mediacijo Concordia. Ob tem se je pokazalo, da je treba izobraziti posameznika, ki bo samostojno deloval kot mediator, in na šoli imeti osebo, ki bo sposobna z ustreznim strokovnim znanjem na miren in konstruktiven način reševati konfliktne situacije. Na OŠ Polzela sva imeli s sodelavko, s katero sva uspešno opravili usposabljanje za šolski mediatorji v okviru prej omenjenega inštituta, veliko podporo pri vodstvu šole, kar je bilo ključno za uspešno vpeljavo mediacije. Nujnost strokovne, finančne in prostorske podpore s strani vodstva v opravljeni raziskavi na temo vključevanja vrstniške mediacije v šole izpostavljata tudi Lesar in Rugelj (2012).

Prva leta sva na šoli organizirali interesno dejavnost mediacija za učence drugega in tretjega triletja, pripravljali celostne naravoslovne dneve na temo Mediacija – nova kultura odnosov, organizirali tematske ure oddelčne skupnosti in v letu 2009 prvič začeli usposablјati vrstniške mediatorje na podlagi Priročnika za vrstniške mediatorje v šoli, ki ga je pripravil Inštitut za mediacijo Concordia. To usposabljanje smo končali z dvodnevним mediacijskim taborom. V okviru interesne dejavnosti smo preko socialnih iger in učenja tehnik mediacije spoznavali pomen komunikacije, se učili sprejemanja različnih mnenj, spodbujali osebnostno rast otrok in krepili zaupanje ter spoštovanje. Ker naš javno-izobraževalni zavod združuje vrtec in šolo, smo mediacijo vpeljali tudi v zadnje oddelke vrtca. Učenci interesne dejavnosti so pripravljali delavnice za otroke v vrtcu in tako prenašali znanje o mediaciji na mlajše. Slednje je zelo pomembno, saj se je pokazalo, da zgodnje učenje reševanja konfliktov oziroma zaznavanje različnih čustev pripomore k manjšemu številu pojavljanja konfliktnih situacij v višjih razredih osnovne šole. Od leta 2009 vsaki dve leti izvedemo usposabljanje za vrstniške mediatorje, ki nato po presoji koordinatorja in glede na težavnost konflikta izvedejo konkreten primer mediacije. Odtlej do danes se je pokazalo, da vrstniška mediacija prinaša številne prednosti. Po ugotovitvah, ki sta jih zapisali Lesar in Rugelj (2012: 64), so med najpogostejšimi večji vpliv na vrstnike, prisotnost zaupanja in spodbujanje razmišljanja ter odgovornost učencev. Kot najpogosteje omenjena ovira pri izvajanju vrstniške mediacije pa se pojavljajo časovna in prostorska izvedba usposabljanja ter sama mediacija (Lesar in Rugelj, prav tam). Navkljub nekaterim zaznamim slabostim v praksi na šoli ocenjujemo, da prisotnost mediacije v okviru vzgojnega načrta predstavlja prednost in ustvarja ugodnejšo klimo na šoli. Mediacija je dobro sprejeta s strani učencev in otrok v vrtcu, njihovih staršev in učiteljskega zbora. Ker se je uveljavila kot zelo zaželena oblika reševanja konfliktov, jo želimo ohraniti in razvijati tudi v prihodnje.

TIM ZA NENASILJE V VRTCU

Barbara Hudoklin, profesorica

Ob vpeljevanju projekta »Soočanje z nasiljem« se je na OŠ Polzela z vrtcem ustanovil razvojni tim, ki so ga sestavljale strokovne delavke – psihologinja, socialna in specialna pedagoginja, mediatorke iz vrtca in šole, ki so vodile delo z drugimi sodelavci. V vrtcu smo na aktivnih s pomočjo anketnih vprašalnikov raziskali obstoječe stanje in poskušali izvedeti, ali prepoznamo področja in količino nasilja, s katerim se srečujemo, ter na katerih področjih zaposleni čutijo največjo nemoč pri reševanju. Ugotovili smo, da so največji problem prepoznavanje nasilja v družini (ki se izkazuje preko vedenja otrok), prepoznavanje posebnih potreb vrtčevskih otrok in delo s starši. Izpostavljen je bil tudi problem ustreznosti zapisov o otroku in družini za zunanje institucije, kot so CSD in sodišča.

Mediatorke so ponovno predstavile pomen učenja mediacijskih pristopov reševanja sporov že pri najmlajših, prepoznavanje čustvenih stanj, vodenje pogovorov na praktičnih primerih. Vsem strokovnim delavkam je bil ponovno predstavljen tudi program za čustveno razbremenitev otrok EFT – MEDVEDEK ZDRAVKO, ki je še posebej aktualen ravno za to starostno raven. V vrtcu ga ima vsaka skupina in medvedek predstavlja nepogrešljivo oporo žalostnemu, prestrašenemu ali jeznemu otroku. Uporabljajo se tudi drugi pripomočki, v mlajših skupinah predvsem POLŽEK TIP TAP.

Razvojni tim se je v naslednjih šolskih letih razširil v tim za nenasilje, v katerega se vključujejo vzgojiteljice oddelkov vseh starostnih obdobj, ravnateljica in pomočnica ravnateljice, kar daje timu dodatno širino. Tim se srečuje enkrat mesečno z vnaprej dogovorjeno tematiko oz. problematiko. Naštejemo lahko nekaj obravnavanih področij: Pravilna komunikacija s sodelavci, starši, otroki; Verbalno nasilje – kdaj govorimo o takšnem nasilju, kako ga prepoznavamo in kako rešujemo; Mediacija in restitucija; Pogovori s starši v ločitvenem postopku in obravnava njihovih otrok; Nasilni starši; Problematika tihih, odmaknjenih otrok; Medsebojni odnosi; Nasilje v družini; Medsebojni konflikti pri postavljanju pravil in meja; Profesionalni odnos in odgovornost zaposlenih ... V uvodu se kratko predstavi teoretične osnove, nato se razvije konstruktivna razprava o ravnanju v vsakdanji situaciji. Občasno se tim sestane urgentno (posebnosti v družinah – prepoved približevanja, ločitveni postopki, rejništvo ...), da se seznanimo z dejstvi in se medsebojno obvestimo o načinu dela ter komunikaciji z otrokom in vpletenimi starši. Še zlasti je to nujno potrebno, kadar so starši agresivni, maščevalni in žal otroka izrabljajo kot orodje pogajanj. Družin, ki ob problemih posežejo po ločitvi, sovraštvu in agresiji, je na žalost vse več. Težke socialne razmere, nezaposlenost, alkoholizem, bolezen so samo okoliščine, ki spremljajo vse to, zato otroci v takšnih okoljih resnično trpijo. Otrok je žal odvisen od razsodnosti odraslih, zato mora sprejeti njihove odločitve. Še posebej travmatično je, če se starši odločijo za deljeno skrbništvo, ko otrok tedensko menja navade, vzgojo ... Otroci so razdvojeni, prizadeti, zato se tudi oni vedejo popolnoma odmaknjeno ali agresivno. Težave z vrstniškim nasiljem so le posledica življenja v družini. Otroci so večinoma edinci, ne znajo se odrehati, sodelovati, pomagati, so izredno tekmovalni, rivalski.

Tako se zaposlene dnevno srečujemo in soočamo z reševanjem različnih nepredvidljivih situacij, zato je še posebej pomembno, da se ob tem hitro in strokovno odločamo. Prav slednje pa je odvisno od ustrezne usposobljenosti in znanj, ki jih pridobimo z izmenjavo izkušenj, s prebiranjem literature ali z vabljenjem priznanih strokovnjakov. Vse to nam omogoča delo in sodelovanje v t. i. timu za nenasilje. Tim sodeluje tudi pri oblikovanju dogovorov, internih aktov (hišni red, vzgojni načrt za vrtec, različnih protokolov ravnanja). Velik prispevek

timu prinašajo starejše delavke z izrednimi izkušnjami, ki predstavljajo probleme in njihovo reševanje kot primer dobre prakse. Na podlagi priporočil tima določen primer ali situacijo v obravnavo sprejme t. i. inkluzivni tim.

Ker se tudi zaposleni srečujemo z različnimi težavami doma in v službi, so tudi te osnova za diskusijo in razpravo, zato se lotevamo tem tudi na tovrstnem področju. Zelo pomembno je, da smo zaposleni odgovorno pristopili k sodelovanju, kar se razbere iz števila prisotnih, ki se zavedajo osebne odgovornosti, profesionalnosti, zaupnosti in zaveze k molčečnosti. Sodelovanje v timu je prostovoljno, neplačano, kar potrjuje, da so članice tiste, ki si želijo prepoznati otroke in njihove probleme in pravočasno ukrepati.

Izrednega pomena je tudi delo in sodelovanje timov vrtca in šole. Nekateri otroci ob vstopu v šolo doživljajo stisko, travme, nekaj pa jih prinašajo s sabo, zato je poznavanje situacije posameznih (tudi »težavnih«) otrok zelo pomembno za nadaljnje delo. Sestajanje in predaja pomembnih ugotovitev, posebnosti otrok lahko omogoči nadaljevanje dela in dobro počutje otrok (motivacija teh otrok je odvisna od zaupanja in varnosti, ki jo lahko omogoči poznavanje otroka in njegovih posebnosti).

Samoizobraževanje na tem področju je nujno. Veliko vrednost daje timu tudi vodja tima, ki je že 10 let prostovoljka društva SOS, porotnica na sodišču, zagovornica žrtev v postopkih mediacije in sodišča, saj ima tim na vsakem srečanju strokovno in izkušensko podporo za vsak strokovni primer. Aktivno sodelovanje s prostovoljkami SOS za ženske – žrtve nasilja pa omogoča izkustveno in doživljajsko predstavljene primere, ki so nam v veliko pomoč pri vsakdanjem delu, saj bivanje v varni hiši in materinskih domovih ni več le časopisna novica, ampak žal kruta realnost naših, najmlajših otrok. Vabljeni smo tudi na njihova izobraževanja, kar nas vodi po poti najnovejših znanj in metod reševanja. Svetujejo nam tudi pri izbiri ustrezne literature. Pomoč Doroteje Lešnik Mugnaioni, Darinke Rozman, Dalide Horvat, Maje Plaz je neprecenljiva, in njim gre zahvala, da nam je uspelo obdržati tim v takšni obliki in na takšnem nivoju.

NASILJE V ŠOLI – PROTOKOLI

Sabina Posedel, vzgojiteljica in pomočnica ravnateljice

Izredno konkretno naravnano enoletni projekt Šole za ravnateljce z naslovom »Ukrepanje vrtcev in šol pri soočanju z nasiljem« nam je omogočil, da izluščimo tisto, kar bi nam bilo v pomoč pri spopadanju z nasiljem. Posnetek stanja na šoli je pokazal, da si želimo konkretnih napotkov, kako postopati v nekaterih specifičnih nasilnih situacijah, s katerimi se srečujemo in so za nas zelo stresne. Kaj storiti, ko se zgodi?

Izbrali smo primere za nas najbolj stresnih dogodkov, s katerimi se srečujemo na šoli. Zanje smo pripravili protokole, ki jih predstavljamo v nadaljevanju.

Ob nepričakovanih dogodkih, nabitih z neprijetnimi čustvi, težko ostanemo mirni in imamo urejene misli,

zato so nam protokoli v veliko pomoč. Umestili smo jih v Pravila šolskega reda, v katerih so na voljo učencem, staršem in strokovnim delavcem šole.

SOOČANJE Z NASILJEM - PROTOKOLI

Starši so med pogovorom s strokovnim delavcem verbalno nasilni.

- Delujemo umirjeno.
- Starše opozorimo, da agresivna komunikacija ni primerna in ni dovoljena.
- Povemo, da v skladu z dogovorom v takih primerih na naši šoli prekinemo komunikacijo.
- Če se starši umirijo, nadaljujemo pogovor.
- Če se starši ne umirijo, prekinemo komunikacijo in se poskušamo dogovoriti za drug termin pogovora.
- Če kljub prekinitvi ne odnehajo, skušamo zapustiti prostor (se pomikamo proti vratom).
- O dogodku obvestimo vodstvo šole.
- Naredimo zapis dogodka.
- V primeru groženj, sovražnega govora, nadlegovanja, oviranja pri zapuščanju prostora ali drugih oblik ogroženosti pokličemo policijo (praviloma to stori vodstvo, ob njegovi odsotnosti pa ogroženi strokovni delavec; če to ni mogoče, to stori drug strokovni delavec).

Otrok je fizično in/ali verbalno nasilen do drugega otroka.

- Takoj se odzovemo na zaznavo vrstniškega nasilja.
- Pozovemo nasilnega otroka, da takoj preneha.
- Če nasilja ne preneha, ju razdvojimo, ločimo s primerim prijemom.
- Obvestimo razredničarko (v primeru poškodbe oz. večkratnega nasilja tudi svetovalno službo in vodstvo).
- Vodstvo obvesti policijo (v primeru poškodbe, večkratnega nasilja).
- Obvestimo starše (žrtve in nasilnega otroka) in se dogovorimo za pogovor.
- Pogovorimo se z otrokoma. Če je šlo za resnejše nasilje ali ponavljajoče se nasilje, opravimo ločena pogovora.
- Pogovorimo se s starši žrtve in nasilnega otroka (najprej ločeno, nato pa sledi še skupen pogovor).
- Ustrezno ukrepamo.

Starši v garderobi obračunavajo (verbalno, fizično) z otrokovim sošolcem, s starejšim vrstnikom.

- Takoj se odzovemo na zaznavo nasilne komunikacije.
- Starše skušamo ustaviti – jih opozorimo, naj takoj prenehajo s takšnim vedenjem.
- Povemo, da v skladu z dogovorom v takih primerih pokličemo policijo.
- Zaščitimo otroka.
- Če starši upoštevajo našo zahtevo in prenehajo z nasilnim vedenjem, obvestimo razrednika, šolsko svetovalno službo in vodstvo šole.
- Vodstvo obvesti policijo, ob njegovi odsotnosti to stori svetovalni delavec ali drug strokovni delavec.

- Takoj ko je to mogoče, se pogovorimo z žrtvijo in jo psihosocialno podpremo.
- O dogodku obvestimo starše žrtve in jih povabimo na pogovor. Na pogovoru so prisotni vodstvo, svetovalni delavec in razrednik.
- Vodstvo povabi na pogovor nasilne starše.
- Če se starši žrtve strinjajo in če šola tako presodi, sledi skupen pogovor staršev žrtve in nasilnih staršev.
- Če nasilni starši nadaljujejo nasilno komunikacijo, jo prekinemo in vodstvo ponovno obvesti policijo.

MOTEČE VEDENJE PRI POUKU - KORAKI VZGOJNEGA UKREPANJA

UKREPI UČITELJA

1. Opozori učenca (trikrat: opozori; spomni na pravilo; opozori, da bo moral učenec zapustiti razred).
2. Če opozorilo ne zaleže, zapiše zaznamek (obrazec) ali poseben daljši zapis razredniku. Med odmorom ali po pouku obvesti razrednika.
3. Če se moteče vedenje nadaljuje, pošlje predsednika razreda po nadzornega strokovnega delavca (v primeru, ko so bili predhodno uporabljeni vsi vzgojni postopki, ko gre za ogrožanje varnosti ali žalitve oz. grožnje učitelju).
4. V izjemnih primerih odstrani učenca iz razreda. Vztraja, da zapusti razred v spremstvu nadzornega strokovnega delavca (svetovalna služba). Če učenec noče zapustiti razreda, ostane nadzorni strokovni delavec z njim v učilnici. Če učenec zapusti razred, se strokovni delavec z njim pogovori o dogodku in/ali učenec nadaljuje delo po navodilih učitelja. Učitelj še isti dan preveri delo učenca zunaj razreda in se pogovori z njim o vzrokih motečega vedenja.
5. Lahko predlaga vzgojni ukrep.

UKREPI RAZREDNIKA

1. Razišče kršitev in se pogovori z vsemi udeleženci.
2. Naredi uradni zaznamek.
3. Še isti dan obvesti starše.
4. Poskrbi za ustrezne vzgojne ukrepe.
5. O teh obvesti učenca, starše, učitelja (pri katerem je prišlo do kršitve), po potrebi tudi svetovalno službo in vodstvo šole.
6. Poskrbi, da učenec opravi dogovorjene obveznosti v zvezi s kršitvijo.
7. V primeru vzgojnega opomina ravna v skladu s spremenjenim 60. f členom Zakona o OŠ (Uradni list RS, 87, 2. november 2011, stran 11317).

SKLEP

Tako ravnamo v naši instituciji, ko se soočamo s takšnimi in drugačnimi primeri, povezanimi z različnimi oblikami nasilja. Trudimo se strokovno pristopati, vnašati različna znanja, vedenja, postopke. Kljub temu se zgodi, da se v neki situaciji, v določenem trenutku zdimo osamljeni, izgubljeni, kajti znanj ni nikoli dovolj,

preveč, tako kot ni napisanih pravil in vzorcev za reševanje težav, saj je prav vsaka situacija, posameznik in družina drugačna. Ob tem je pomembno le zavedanje, da smo skupaj močnejši, da je pomembno ozaveščeno znanje in ravnanje, komunikacija ter izmenjava mnenj in informacij. Upamo, da bodo naše izkušnje v navdih in pomoč še komu.

VIRI IN LITERATURA

Metelko Lisec, T. (ur.) (2005). Priročnik za vrstniške mediatorje v šoli. Ljubljana: Inštitut za mediacijo Concordia.

Lesar, I. in Rugelj, D. (2012). Zakaj vključevati vrstniško mediacijo v (osnovne) šole? V: Sodobna pedagogika, 2, 52–68. Ljubljana: Zveza društev pedagoških delavcev Slovenije.